

Στις όχθες του Πεδιαίου ποταμού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα προσφέρεται για την Προδημοτική και τις Α', Β' και Γ' τάξεις της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα, εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00 – 13:30 ή 09:00 – 16:00).

Σημείωση 1:

Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι το απόγευμα. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί το πρόγραμμα να ολοκληρωθεί μέχρι τις 13:30, ή και πιο νωρίς, τότε να γίνουν οι σχετικές συνεννοήσεις μεταξύ των συνοδών εκπαιδευτικών, γυναικών και αντρών, με το προσωπικό του Κέντρου, γυναίκες και άντρες.

Σημείωση 2:

Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου, γυναίκες και άντρες και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

Σημείωση 3:

Οι δραστηριότητες του προγράμματος υλοποιούνται στον Πεδιαίο ποταμό, στην περιοχή μεταξύ των Αγίων Ομολογητών και του Δημοτικού Κήπου Λευκωσίας.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθήτριες/μαθητές αναμένεται να:

- Γνωρίσουν μύθους και παραδόσεις που αναδεικνύουν τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον του.
- Συνειδητοποιήσουν τη σημασία προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου.
- Γνωρίσουν το ποτάμιο οικοσύστημα του Πεδιαίου ποταμού: τα είδη χλωρίδας και πανίδας του ποτάμιου οικοσυστήματος
- Γνωρίσουν τα τοπικά και τα εισβλητικά είδη πανίδας που συναντάς στον Πεδιαίο.
- Διερευνήσουν τις αλλαγές που συντελούνται στη βιοποικιλότητα μιας περιοχής με την εξάλειψη κάποιων ειδών, με την εισαγωγή ξενικών ειδών και με την ανθρώπινη παρέμβαση.
- Εξετάσουν τις συνέπειες της ανεξέλεγκτης διάθεσης στον Πεδιαίο, απορριμμάτων, αστικών λυμάτων και γεωργικών και βιομηχανικών αποβλήτων και τις επιπτώσεις της ρύπανσης του ποταμού στη βιοποικιλότητα της περιοχής.
- Αναγνωρίσουν την αξία της φυσικής κληρονομιάς του τόπου μας και να καλλιεργήσουν θετική στάση στις προσπάθειες διατήρησής της.
- Συνειδητοποιήσουν τη σημασία και την αξία του ποτάμιου οικοσυστήματος, και των υδάτινων οικοσυστημάτων γενικότερα, σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.
- Συσχετίσουν την έλλειψη νερού με άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα (αποδάσωση, κλιματικές αλλαγές, φτώχεια, ερημοποίηση, κ.λπ.)

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 09:00 – 10:00 Αφιξη και καλωσόρισμα στην περιοχή (χώρος Δημόσιου Κήπου). Εισαγωγή στο θέμα μέσα από παιδικά σχέδια που απεικονίζουν ποτάμια και ανθρώπους από διάφορα μέρη του κόσμου, για προβληματισμό. Παρατήρηση της περιοχής όπου φαίνεται η πύλη Πάφου και μέρος των τειχών της Λευκωσίας και μέσω διαλόγου και καταγιγισμού ιδεών γίνεται συσχέτιση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής με το νερό.
- Μέσα από ένα παιχνίδι με φωτογραφίες-εικόνες και με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, ο Πεδιαίος ποταμός «συστήνεται». Γνωρίζουν την ιστορία του και προσεγγίζονται έννοιες όπως: πηγή, εκβολή, κοίτη, μαϊάνδρος, κοιλάδα, ποτάμιο οικοσύστημα, κανάλι, ροή νερού, κτλ. Γίνεται μια μικρή αναφορά στον Τζούλιο Σαβορνιάν και στο έργο του και τίθεται το ερώτημα: *‘Ο Πεδιαίος ποταμός, ο ποταμός που έδωσε ζωή σε αυτή την πόλη, μπορεί να γίνει ο «δικός» μας Πιδκιάς;’*
- 10:00 - 10:30 Μετάβαση με τα πόδια στο πεδίο. Διάλειμμα.
- 10:30-12:30 Περιπατώντας στις όχθες του Πεδιαίου ποταμού και μέσα από βιωματικά περιβαλλοντικά παιχνίδια γνωρίζουν το παρόχθιο οικοσύστημα. Καταγράφουν, αναγνωρίζουν, συλλέγουν στοιχεία σχετικά με τη γλωρίδα και την πανίδα και με τη βοήθεια κλείδας γίνεται αναγνώριση, παρατήρηση και συζήτηση για τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα. Γίνεται ειδική αναφορά στην τοπική χελώνα, γιατί εκεί είναι ο βιότοπος της, καθώς και στα εισβλητικά είδη που ζουν εκεί. Μελετούν την κοίτη του ποταμού, μορφολογικά και γεωλογικά, και τη συσχετίζουν με τη ροή του νερού χτες και σήμερα. Εντοπίζουν και διαχωρίζουν τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στο οικοσύστημα, σε θετικές και αρνητικές καθώς και τις επιπτώσεις τους στον χώρο.
- Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες με τα φυσικά υλικά που μελέτησαν, σχεδιάζουν και συνθέτουν το ποτάμιο οικοσύστημα στο χαρτόνι και δημιουργούν έναν οδηγό «καλής συμπεριφοράς» για μια αειφόρο διαχείριση του χώρου γύρω από τον Πεδιαίο ποταμό, απαντώντας στο αρχικό ερώτημα.
- 12:45 – 13:15 Επιστροφή στο Κ.Π.Ε. Αθαλάσσας.
- 13:15 – 14:00 Μεσημεριανό διάλειμμα
- 14:00 – 16:00 Διεξαγωγή δραστηριοτήτων ανατροφοδότησης:
- Δημιουργία φυτολογίου με πεσμένα φύλλα που μάζεψαν από τις όχθες του ποταμού και με τη βοήθεια του βιβλίου «Δέντρα και θάμνοι της Κύπρου» φτιάχνουν την ταυτότητα του κάθε φυτού
 - Μελέτη άρθρων από το διαδίκτυο για τα ποτάμια οικοσυστήματα και πώς σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή

- Συζήτηση με αφορμή φωτογραφίες που θα προβληθούν, σχετικές με τη ζωή γύρω από τα ποτάμια οικοσυστήματα και διασύνδεσή τους με τα ζητήματα της έλλειψης νερού και τη φτώχεια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθήτριες/μαθητές έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό.

Συστήνεται όπως οι μαθήτριες/μαθητές:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/νες για εργασία στο πεδίο.

Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα, ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το Κέντρο.